

LBRIS | We know
books

**Beth
Morrey**

**Cafeneaua
speranței**

Traducere din limba engleză și note
SIMONA TATU

LITERA
București

LBRIS

We know
books

TRIMESTRUL DE TOAMNĂ

CAPITOLUL 1

În fiecare dimineață, Maman dădea într-o parte perdelele, spunând:

– *C'est le premier jour!*

Fiecare zi era prima, un nou început. Așa mi-o aduc aminte pe Maman: întorcându-se spre mine și zâmbind, cu soarele strecurându-i-se prin păr, radiind de așteptări și de anticiparea posibilităților.

Zorii m-au prins stând rezemată de peretele rece, cu ochii pironiți la pata de mucegai de pe tavan, prefăcându-mă că n-o mai analizasem de mii de ori înainte. Pata aceea urcase de-a lungul unei crăpături care se întindea peste colțul de deasupra noastră, închipuind o sferă înfloritoare așezată în mijlocul unei semi-luni formate din cercuri mai mici, colorate într-o nuanță de negru-albăstrui; era micul meu test Rorschach. Într-o vreme fusem pasionată de diferite interpretări: să fi fost o lună în creștere, un apostrof sau cheia fa? Trupul de lângă mine se foi, neliniștit, împingându-mă și mai mult către peretele jilav, cu model în relief. Oare pata aceea închipuia o seceră, un cârlig de pescuit...? În timp ce mă dădeam jos din pat, un cot mă împunse în coaste. La urma urmei, era doar mucegai, unul de care nu puteam scăpa fiindcă n-aveam disponibilă nici o resursă de bani, timp sau energie. Mi-am tras un pulover pe mine și am

ascultat mormăitul care se auzea dinspre capul ciufulit, îngropat în pernă.

– Culcă-te la loc! am zis, iar apoi m-am dus la bucătărie.

În chiuvetă era o oală pusă la înmuiat. După ce am așezat ceainicul pe foc, mi-am scufundat mâinile în apa rece ca gheața, răzuind cu unghiile pasteile moi, care se prinseseră de pereții oalei. Afară se crăpa de ziuă, dar lumina încă nu ajunsese în apartamentul nostru de la subsol, unde foarte rar mai pătrundea în ultimul timp. Visam mereu la o casă construită undeva sus, în copaci, cu ferestre prin care să se reverse lumina. Dar și casa, asemenea imaginilor ivite din mucegai, exista doar în mintea mea. Tata nici măcar n-a tresărit atunci când, mergând pe vârfuri, am intrat ca să-i aduc ceaiul. Apoi m-am dus din nou în dormitorul meu și am văzut că trupul rămas în pat abia dacă se mai zărea de sub plapumă. Tocmai îmi luasem hainele și mă îndreptam tiptil spre ușă, când un cap s-a ivit la lumină, privindu-mă țintă cu o pereche de ochi mari.

– Să nu întârzii la școală! am spus, ieșind cu spatele din încăpere.

N-aveam de ce să-mi fac griji; ea nu întârzia niciodată.

Le premier jour. Era jumătatea lui septembrie și aveam sentimentul că anul școlar abia începea, deși terminasem studiile în urmă cu doisprezece ani. Stând în autobuzul cu care mergeam la serviciu, mi-am îndreptat umerii, gata să iau ziua în piept. Pata aceea de mucegai de pe tavan era asemenea unui deget care îmi făcea un semn, îmi transmitea o chemare la arme, la noi începuturi.

Am ajuns la cafenea, iar Gio plescăi din limbă, iritat, deși nici eu nu întârziam niciodată.

– *Andiamo! Dai!* Să-i dăm drumul!

– Îmi pare rău!

În timp ce Gio agita în mâini un exemplar din *Daily Mail*, mi-am legat șorțul la spate și am pornit în grabă să scot vasele din mașina de spălat. La radio se auzea melodia lui Elton John,

„Tiny Dancer“, iar coapsele mele începură să se legene involuntar pe când scoțeam prin sertarul cu tacâmuri și mă gândeam la felul în care se răsucise fiica mea în pat noaptea trecută, împungându-mă și lovindu-mă. Mi-am adus aminte de căpățâna ei ciufulită și de felul în care trăsesse cu ochiul peste așternuturi, zâmbind ștregărește, iar inima mi se strânse preț de o clipă și valul de dragoste care mă năpădi dintr-odată mă făcu să-mi pierd echilibrul în timp ce priveam reflexia deformată a chipului meu pe spatele unei linguri. Ea crescuse, iar patul nostru rămăsese mic. Dar, ca și în cazul petei de mucegai, nu prea știam ce să fac ca să rezolv problema.

Ziua se scurse pe nesimțite, asemenea spumei de lapte obținute la vaporizator. Am măcinat, amestecat, tocat, întins, împachetat, stropit. Am trecut prin vânzoleala de dimineață, după care a venit vânzoleala din a doua parte a dimineții, urmată de vânzoleala de la prânz, apoi de o acalmie care mă făcea să-mi doresc să mă prăvălesc la una dintre mese și să-mi înfășor brațele în jurul picioarelor îndurerate. Dar lui Gio nu-i plăcea să vadă inactivitate, așa că m-am proptit de teighea ca să lustruiesc din nou tacâmurile, scoțându-mi pe furiș degetele din pantofi, ca să le detensioneze. Gio nu-mi dădea voie să port încălțăminte sport, spunea că arăta neglijent. Nu-mi doream decât să treacă și restul zilei, să ajung acasă, la Em, să bem împreună o ciocolată caldă, să pot face o baie dacă era suficientă apă caldă și...

– Delphine Jones!

În fața mea apără o femeie a cărei înfățișare îmi era vag cunoscută. Era cam de vârsta mea, dar aura bunăstării o învăluia asemenea unei cape de blană. Părul ei avea acele nuanțe alb-gălbui pe care nu le poți obține vopsindu-te singură acasă, pielea îi era la fel de strălucitoare ca inoxul din mâinile mele, iar degetele cu unghii lucioase țineau strâns o geantă de piele pe care mai mult ca sigur că n-o cumpăraseră de la vreo tarabă din piață. Am privit-o lung, iar mintea mea a căutat printre amintiri până când a dat de un stop-cadru cu ea în toaleta școlii, la vârsta de

șaisprezece ani, dându-și părul cu fixativ și ajustându-și fusta astfel încât să fie cât mai scurtă.

- Lexy!

- Ce plăcere să te văd! spuse ea așezându-și geanta pe tejghea, între noi. Tu... *lucrezi* aici?

Era destul de evident și ar fi fost stupid să neg, din moment ce purtam șorț și țineam în mână un prosop de bucătărie. La fel de stupidă mi s-a părut și nevoia mea de a pretinde că eram doar în trecere, în drum către biroul meu dintr-un zgârie-nori, cu priveliște spre Canary Wharf.

- Am facturi de plătit.

De fapt, uneori salariul nu-mi ajungea nici măcar pentru asta.

- Ce ciudat! exclamă Lexy, trecându-și degetele prin părul teapăn, îndreptat fir cu fir. Mereu mi-am închipuit că o să faci ceva mai... intelectual. Și iată-te în postura unei făcătoare de cafele!

- Barista, am corectat-o eu. Te servesc cu ceva?

- O cafea fără cofeină, cu lapte de soia.

M-am întors cu spatele la ea, smucind de filtre și prefăcându-mă că nu auzeam radioul și nici pe Freddie Mercury, care cânta despre furie, flăcări care ard, armonii secrete...

- Pe vremea când eram colege de școală, ai fost o tocilară atât de mare încât am crezut că aveai să ajungi cel puțin prim-ministru! Dar ai făcut un *copil*, nu-i așa? Ce păcat!

Măinile îmi înțepeniră pe paharul fierbinte și m-am aplecat să trag în piept aroma amăruie a boabelor de cafea. În fața ochilor minții îmi apărură imaginea prietenei mele cu dinții strâmbi, izbucnind în plâns după ce Lexy o poreclise „Metal Marni“. Se pare că anii n-o îmblânziseră prea tare pe Lexy.

Glasul lui Gio mă aduse la realitate:

- Ce tot faci acolo? Haide odată!

M-am răsucit pe călcâie, cu paharul în mâini.

- Gata, iată cafeaua! Îmi pare rău că a durat atât de mult.

Lexy zâmbi, dar ochii îi rămaseră reci ca gheața. Oare ce i se întâmplase atât de rău în viață ca să ajungă atât de împietrită? Umblau zvonuri că tatăl ei ar fi avut un temperament urât. Am împins paharul pe masă, în direcția ei, moment în care se aplecă și îmi înconjură talia cu un gest delicat, într-o strângere prietenoasă și confidențială. De aproape, mirosea a iasomie și a esență de lemn nobil. Dar, după socoteala mea, avea nevoie de o grămadă de parfum care să-și acopere duhoarea caracterului.

- Te-ai mai văzut cu Adam?

- Nu, am răspuns eu, înghițind în sec.

Ea plescăi din buze, în semn de compasiune.

- Ce păcat! Totuși, sper că cel puțin *el* s-a dedicat unor realizări mai importante și mai elevate.

Rolul principal al oaselor carpiene e acela de a face ca încheieturile să fie deosebit de flexibile. Știam asta de la Em, care își petrecuse o seară întregă învățându-le pe de rost. De fapt, nu-i luase nici măcar o jumătate de oră; Em avea darul de a absorbi instantaneu orice noțiune nouă, informația rămânându-i întipărită definitiv în creier. Acum îmi reamintisem numele carpienelor doar pentru că ea mă învățase un truc mnemotehnic: *Sally stă pe pod tot timpul cu Harry*. Scafoid, semilunar, piramidal, pisiform, trapez, trapezoid, capitat, hamat. Acesta din urmă avea forma unui cârlig, asemenea mucegaiului de pe tavanul camerei noastre. Deși pe fața mea nu se putea citi nici o intenție, oasele acelea s-au mișcat sincronizat, precum un dispozitiv puternic și suplu.

- Auuu!

Auzind țipătul lui Lexy, Gio apăru într-un suflet. Înșfăcă un pumn de șervețele și începu să tamponeze zona inghinală aburindă a clienței lui, lăsându-i dăre albe de hârtie pe blugii de firmă. Vai, ce păcat!

- Îmi pare rău, a fost un accident!

Gio apucă încă un pumn de șervețele cu care să tamponeze porțiunea umedă, iar Lexy își ridică privirea la mine și suieră:

- A făcut-o intenționat!

Șeful meu se uită pe rând la angajată și la clientă. Eu eram Delphine Jones, purtam șorț, aveam părul zburlit, prins la spate, încheieturile roșii ca racul și unghiile roase din carne. Ea era Alexa Marshall, avea unghiile date cu Shellac și curbate ca niște gheare, iar de sub buzele răsfrânte i se vedeau dinții albi. Geanta ei de piele bleu se afla în continuare pe teighea. Era matlasată și avea gravate pe încuietoare două litere „C” întrepătrunse. Gio înțelise de îndată cum stătea treaba. Nu-i plăcea ca ea să-l forțeze să se implice, dar bineînțeles că nu-și putea da pe față resentimentul. Așa că își îndreptă furia spre mine, barista lui, atribuindu-mi rolul de sac de box.

- De ce te porți ca o nebună? După tot ce am făcut pentru tine! Mereu provoci necazuri. *Pigro!* Ajunge! *Basta!* Dispari imediat de aici!

Odată început recitalul, lui Gio începu să-i placă, drept pentru care îmi ținu ditamai discursul moralizator, în timp ce mintea mea zbură la un protestatar de la un miting pentru combaterea schimbărilor climatice, de zilele trecute, omul ținând o pancartă pe care scria: PREA FIERBINTE CA SĂ MAI FIE ȚINUTĂ SUB CONTROL. Vara aceea fusese nespus de dogoritoare și continua să ardă în continuare, totul se încingea, bolborosea și sfârâia, dând în clocot... Începând să-mi strâng lucrurile, mi-am dat seama că Gio se răzgândise deja, dar dacă și-ar fi luat cuvântul înapoi, doamna Marshall ar fi considerat că asta era o insultă personală. Așa că rămase încremenit locului, ținând ușa deschisă și așteptând să plec, iar eu m-am strecurat pe lângă el jenată și cu privirea în pământ, pășind apoi în căldura intensă a aceluia septembrie sufocant.

Oprindu-mă pe scări preț de câteva clipe, mi-am dat seama că încă țineam în mână lingura de argint cu coadă lungă pe care o lustruisem și pe care apoi o smulsesem din buzunarul șorțului. Am rotit-o, iar ea străluci pe măsură ce o mișcam, fiindcă deși partea concavă era uzată, spălăcită și cenușie, cea convexă era

intactă și sclipea intens în lumina soarelui. Mi-am adus aminte de Maman, care îmi povestise cum tatăl unuia dintre elevii ei îi tot dădea ordine de parcă ar fi fost subalterna lui; Maman nu spusese nimic pe moment – „*Rien de tout!*“ – și doar mai târziu se gândise la replica perfectă. „*L'esprit de l'escalier, ma chérie!*“ Asta însemna „înțelepciunea scării“ și se referea la faptul că doar tardiv, în drum spre ieșire, îți vin în minte acele lucruri pe care ai fi vrut să le spui.

Gio rămăsese în pragul ușii, primind mulțumiri înlăcrimate din partea lui Lexy. Nici unul dintre ei nu se aștepta să revin brusc, etalând lingura aceea ca pe un talisman strălucitor.

Apoi am spus în gând:

„Gio, *tesoro*, te informez că nu mai rămân nici o secundă în dugheana asta care e cu mult sub nivelul Starbucks, nici măcar dacă îmi oferi o mărire de salariu! Ceea ce n-o să faci nicio dată, fiindcă ești o mână scurtă, cu nouă baieri la pungă. Un ticălos bătrân, hrăpăreț, apucător, lacom, calic, cărpănos, un zgârie-brânză! (Vă mulțumesc, domnișoară Challoner că mi l-ați predat pe Dickens!)“

Urma Lexy la rând!

„Ție îți plăcea de Adam, nu-i așa? Ce păcat că nu te plăcea și el!“ Apoi i-am spus lui Gio:

„În caz că nu m-am exprimat suficient de limpede, află că poți să-ți iei slujba și espressoorul ăla de rahat și să *ficcatelo su per il culo!*“

După care mi-am încheiat discursul spunându-i lui Lexy:

„În traducere, să și le vâre în cur! Adică exact ceea ce poți face tu cu geanta ta Chanel!“

Însă una era să gândești toate astea, iar alta – să și acționezi. Spiritul îmi dădea ghes, avea discursul pregătit, dar trupul se dovedi neputincios, picioarele începând să-mi tremure la gândul unei astfel de insolențe. În lumea asta, persoanele de genul lui Lexy își permiteau să spună tot ceea ce le trecea prin minte și să provoace haos în urma lor, dar eu mi-am ținut privirea în jos

până când am reușit să-mi limpezesc gândurile. *Ce făcusem?* Să renunț la slujba asta, una de care aveam nevoie ca să-mi mențin căminul într-un echilibru și așa fragil, era o nebunie, o demență. Totuși, oasele mi se puseră cumva în mișcare și mă împinseră în față înainte ca moralul să mi se surpe de tot.

M-am răsucit pe călcâie și am deschis ușa. Gio și Lexy priviră, muți de uimire, cum aruncam lingura pe podeaua care încă păstra urmele mopului cu care o spălasem.

- Lustruiește-ți singur argintăria!

Nu spusesem prea multe, dar tot era mai bine decât nimic. M-am întors și am ieșit din nou în lumina soarelui, mijind din ochi de parcă n-aș fi vrut să-mi văd viitorul.

Le premier jour.

CAPITOLUL 2

Cum nu mai aveam nimic altceva de făcut, am mers s-o iau pe Em de la școală. Nu mai trecusem pe acolo de la începutul lunii, din prima zi a trimestrului, fiindcă mereu mă împiedicase câte ceva – ba o tură de lucru la cafenea, ba niște cumpărături, ba vreo altă corvoadă. Adevărul era că nu voiam să merg la școala aceea fiindcă tot acolo învățasem și eu. Brownswood High, un gimnaziu de stat ce funcționa într-o clădire neîngrijită și lătăreață, administrată de Gerald Haynes, un fost ofițer de armată care mai bine ar fi condus o casă de corecție. Acum era o școală specială, cu o bibliotecă nouă și cu o directoare generală pe nume doamna Boleyn, care, după cum îmi povestise Em, era adepta unui stil denumit „învățare prin cooperare“. Am simțit cum mă cuprindea neliniștea în clipa în care am dat cu ochii de clădirea de cărămidă roșie ce se profila la orizont, scena numeroaselor mele isprăvi.

Oare Em avea să se bucure că venisem? Probabil că era foarte jenant ca mama ta să vină să te ia de la școală, în special atunci când aveai una cu urme de rimel scurse pe obraji. M-am gândit să fac cale întoarsă, dar am zărit-o pe Em stând de vorbă cu o femeie cu păr blond, prins într-un coc, și cu urme de pix pe obraz. Zărindu-mă, fiică-mea făcu ochii mari și fără îndoială că formulă în minte o sută de ipoteze, probabil că în totalitate

corecte. Îi șopti ceva femeii, care se întoarse și-mi zâmbi, cu un licăr de recunoaștere în priviri. Avea un pix înfipt în cocul răvășit, iar în strungăreața dintre incisivi i se vedea ceva care semăna cu o sămânță.

– Bună, mamă, ce faci aici? Azi am primul meu curs intensiv!

În scrisoarea oficială pe care o promisem via e-mail de la directorul școlii la doar o săptămână după începerea cursurilor, mi se spusese că Em era extraordinară: *Un curs special, pentru elevi speciali*. Extraordinară și specială. Bineînțeles că și eu credeam asta despre fiica mea, dar câteodată era mai bine – mai ușor – să fii obișnuit și normal.

– Îmi pare rău, am uitat.

– Doamnă Jones, sunt încântată să vă cunosc! N-am făcut cunoștință, nu-i așa? Eu sunt doamna Gill, profesoara de engleză a lui Emily.

Faimoasa doamnă Gill, despre care Em pălăvrăgea întruna! Îmi trimisese și un e-mail prin care mă înștiința că școala organiza o excursie la teatru, iar eu mă eschivasem cât putusem de mult, pentru că încă nu reușisem să strâng banii necesari. Cum aveam să mai reușesc acum? Am clipit ca să îndepărtz lacrimile care mi se iviseră în ochi la gândul că Em își dorea cu disperare să meargă în acea excursie, cu toate că se prefăcea că îi era indiferent. Avusese atitudinea asta chiar aseară, ridicând din umerii ei firavi pe când ne aflam amândouă la bucatărie și eu tocmai lăsam să curgă apă fierbinte în oala pentru paste. În mesajul pe care mi-l trimisese, doamna Gill întrebuse:

Dacă există probleme legate de plata excursiei, ați vrea să lăsați școala să vă dea o mână de ajutor?

Eu răspusesem:

N-o să fie necesar.

Decât să recunosc că exista vreo problemă, preferam să muncesc o tură suplimentară la cafenea, să vând ceva pe eBay sau să caut monede căzute pe trotuar.

– Ar fi mai bine să plec...

M-am îndepărtat, dar doamna Gill se ținu după mine.

– Emily se descurcă excelent, a citit mult pentru vârsta ei. Pentru orice vârstă, de fapt! Suntem foarte bucuroși că s-a alăturat noului nostru grup, un impuls suplimentar nu poate decât s-o ajute. Profesoara cea insistentă continuă să mă bată la cap, vorbind vrute și nevrute până când ajunserăm la poarta școlii. Ziua mea continua să fie una copleșitoare, pe de o parte din pricina apropiatei și înspăimântătoare perspective de a-mi căuta o nouă slujbă, iar pe de alta, din pricina potopului de amintiri dezlănțuit de faptul că mă aflu acum la Brownswood High.

– Ei bine, a fost decizia ei..., am murmurat eu în timp ce îmi ștergeam o lacrimă răzleață, ceea ce o făcu pe doamna Gill să-mi arunce o privire scrutătoare.

– Bineînțeles, dar implicarea părinților face ca asta să fie atât de... Vă simțiți bine?

Apoi ea îmi vârî un șervețel sub nas.

– Mulțumesc, am murmurat, luând șervețelul. Îmi pare rău... nu știu ce m-a apucat...

– Emily, azi predă domnul Davidson, grăbește-te ca nu cumva să întârzi! Eu o să-i fac mamei tale turul școlii. Dă-i drumul!

Doamna Gill făcu un gest din cap în direcția lui Em, care nu mai spusese nimic, mulțumindu-se să ne arunce priviri suspicioase.

– Veniți cu mine! mă îndemnă profesoara.

Apoi ea mă conduse printr-o zonă de recepție, recent renovată, iar apoi de-a lungul mai multor culoare luminoase, care îmi stârneau o senzație de noutate, dar și de familiaritate stranie, pălăvrăgind tot drumul, în timp ce eu încercam să-i ignor debutul verbal. Am văzut clasa în care Marni și Sheba își împletiseră părul într-o singură coadă și-și petrecuseră întreaga zi încolăcite una de alta, asemenea unor gemene siameze, până când domnișoara Kornack le amenințase cu o pereche de foarfeci – un gest lipsit de profesionalism, dar eficient. A urmat sala de mese, unde Leroy Ellis avusese o reacție alergică la pește, iar domnul